

Sølen fra de regnmettede omgivelser trakk inover, ingen matter kunde holde den ute; men barometret inne stod på solskinn, og intet kunde dempe iveren for å få alt pent og iorden.

Midt under forberedelsene fikk vi også et ærefullt og hyggelig besøk, idet biskop dr. Åsgård og frue fra Amerika kom og besøkte oss.

Og arbeidet lyktes. Da gjestene kom, var huset istand, ute var ryddet, og det var bare lovord å høre.

Snekkerm. Ovdahl, kunstsmed Bilgrei og Omstreifermissjonens møbelfabrikk på Bergfløtt o. a. leverandører har all ære av det de har skaffet oss.

Våre gjester hersket alene i huset de første dagene. Etter deres avreise har elevene tatt sitt hjem i besiddelse for godt.

Måtte nu det nye hus bli til et lykkelig hjem, hvor fred og glede kan ha tilhuse, og intet ondt tre inn. Måtte det bli et godt verksted for karakterdannelse og for forberedelse til den livsgjerning som venter når de 5 betydningsfulle elevår er endt. En rekke av de hilsener vi fikk til innvielsesfesten, ønsket av Herrens herlighet måtte fylle huset (1 Kong. 8, 11). Det skje!

Det bærende i diakonien.

Foredrag ved den 1. nordiske diakondag.

Det bærende i diakonien — det er emnet idag. Jeg har tenkt mig at dette emne var det eneste naturlige på den første plass i vårt program, når den mannlige diakonis menn i Norden for første gang skulde møtes til felles stevne.

Jeg tror ikke nettop at det er nogen større forskjell mellom oss i synet på det som bærer vårt arbeid; meget mer tror jeg at vi har det samme grunnsyn. Men jeg har tenkt mig at en forhandling herom allikevel vilde legge den rette grunn for møtet idag og for de møter som muligens kan komme til å følge efter.

Viser det sig at vi i det vesentlige deler syn, vil det glede oss gjensidig og styrke oss i vårt arbeid. Og skulde den måte hvorpå hvert folk hver for sig tenker, bringe nyanser inn i behandlingen av emnet, så vil det bare være oss til berikelse. Jeg gleder mig i så henseende meget til å høre hvad våre brødre fra de andre land har å gi oss her i Norge til åndelig utdypelse og vekst for oss.

Det bærende i diakonien må selvfølgelig være å finne i det som er løftet op over de enkelte tiders skiftende spørsmål og

mer eller mindre tilfeldige opgaver. Det må være det som går igjen fra tid til tid, og som gir arbeidet sin berettigelse og særkjenner det under all dets utfoldelse i livet.

Det bærende i diakonien er derfor ikke å bestemme ut fra de *stillinger* som diakonene får. Disse stillinger er forskjellige i de forskjellige land, og henger sammen med den historie som diakonsaken har hatt hos hver av oss, og med de personlige interesser som de enkelte brødre har.

Det bærende er heller ikke å finne i den *mottagelse* vårt arbeide får, eller det *omdømme* som danner sig om oss. Selvfølgelig vil en god mottagelse være oss til hjelp og fremgang såvel for den enkelte diakon som for saken i sin helhet, og et dårlig omdømme vil måtte tjene oss til varsel og selvbesinnelse. Men det bærende er det ikke. Vi kan komme inn i forhold hvor vi som apostlene blir både skrøpelige og æreløse, forfulgte og spottet, og vi må dog holde frem i frimodighet. Vi kan også komme ut for en anerkjennelse som vi har kjøpt på bekostning av noget av kristendommens salt og kraft, som blev borte hos oss selv. Nei, det som bærer, er aldri å søke i menneskers omdømme, i ondt rykte eller godt rykte. Ve eder når alle taler vel om eder, sier Jesus, Luk. 6. 26.

Det bærende treffer vi først når vi søker *dypere inn*. Og da finner vi det sikrest og tryggest der hvor alle åndelige spørsmål får sin opplaring, nemlig *i den hellige skrift*. Diakonien er jo det N. T.s barn, blitt til allerede før selve kristenavnet blev formet, innviet med blod ved den første forfølgelse og bragt til full utfoldelse før Peter og Paulus lå i grav.

Så er det naturlig at vi under ledelse av apostlenes autoritet søker å finne det som er diakoniens innerste kjerne, og som derfor også bør være ledestjernen for vårt arbeid i dag.

Jeg behøver ikke i denne forsamling å gjenkalle i erindringeren hvad det er for steder i N. T. som det gjelder; det er kjent nok. Likeså det innhold som disse steder har. Jeg kan vende mig direkte til de slutninger som disse steder anviser oss å gjøre.

1. Det første vi da legger merke til, er at diakoniens pionerer var *menn som hørte menigheten til*. De var født av den, og hadde sitt hjerte og sine røtter dypt festet i den. «Utse derfor iblandt eder, brødre, 7 menn, som har godt vidnesbyrd, full av ånd og visdom. Dem vil vi innsette til å røkte dette hverv», sa de 12 — eller antagelig da Peter som deres talsmann — til disippelskaren i Jerusalem, Ap. 6, 3, og Paulus gjentar i hovedsaken det samme et slektledd senere: «Diakonene skal være sådanne som har troens hemmelighet i en ren samvittighet», sier han (1 Tim. 3, 9).

Dette er jo egentlig ikke annet enn det som det N. T krever for alle tjenestemenn i Guds rike. Det gjelder misjonærene, Ap. 13, 2, biskopene 1. Tim. 3, 6, de eldste 1. Tim. 5, 17, 22, og enkene 1. Tim. 5, 9. Det N. T. forutsetter troen som den selvfølgelige og grunnleggende forutsetning for all åndens gave, 1. Kor. 12, 3. Det N. T. vedkjenner sig ikke arbeidere for Gud som har lidt skibbrudd på troen.

Med kraft blir det også understreket — og det både av apostelkollegiet i Jerusalem som senere av Paulus ute på misjonsmarken — at diakonene ikke bare må eie troen i personlig opplevelse; men de må også være *prøvede* kristne. Deres karakter og deres liv må kunne tåle menighetens granskning, og de må ha dennes tillid, Ap. 6, 3, 1. Tim. 3, 10.

Nu er det min mening, at det som blev uttalt av apostlene i diakoniens grunnleggelsestid, også har sin adresse til oss idag, og har en usvekket gyldighet. Vi står her ved den første grunnlovsparagraf for alt som heter diakoni. *En diakon — det må være en troende mann.* Det er en mann som hører hjemme i menighetens i midte; der skal han være kjent og anerkjent. Hans karakter og hans vandel må stemme med at han har troen og den gode samvittighets pakt med Gud. Skorter det i disse henseender, da er han kommet i motsigelse med sig selv og i konflikt med sitt arbeids idé.

Selvfølgelig vil også hos ham troeslivet komme til å gå i bølgegang. Han har sine kamptider og sine hviledager, ja, vel også en og annen Taborstund. Men så skal han også vite at de tider da han opplever at hans tro går mot lavmålet, er prøvens og lutringens tider. Han må ikke kalle troens lavmål for troens norm. Han må istedenfor stride til han får sitt troesliv innstillet etter det N. T. Vil han det ikke, savner han all åndelig rett til å bære den troende arbeiders hedersnavn.

2. Vi vender oss så igjen til vår bibel for å finne trekk som på en *mer særskilt måte berører oss* i vår gjerning.

Det var et misforhold ved den daglige matutdeling som førte til at apostlene lot opnevne de 7, og de satte da de nyopnevnte til å arbeide ved bordene, mens de selv til forskjell derfra vilde holde ved i bønner og ordets tjeneste. Det er derfor klart, at apostlene straks så *det praktiske arbeids menn* i de første diakoner. Naturligvis betyr ikke det at de 7 skulde være avskåret fra å delta i det åndelige arbeid som foregikk i menigheten i Jerusalem. Vi vet endog direkte at de gjorde det, ialfall gjennom den betydeligste av dem, martyren Stefanus. Han fikk til og med avlegge vidnesbyrdet for det Høie Råd, og denne hans tale var et eiendommelig utslag av en mektig ånd. Vi leser da også at Guds ord hadde fremgang

da de 7 var innviet til sin gjerning. Men det må vi holde fast ved, at deres hovedarbeid lå på den praktiske linje. Så har det også vært for Stefanus; han er ikke en mindre nyttig mann ved det.

Som det var i modermenigheten, så blev det også senere når diakonien blev kalt tillive. Filipenserbrevet lar oss slutte tilbake til et ivrig innsamlingsarbeid som biskopene og diakonene i forening drev for å hjelpe Paulus. Det er vel skjedd på den måte at biskopene har gitt sine anvisninger, og så har diakonene foretatt innsamlingen — en god begynnelse på det forhold som kirkefedrene senere karakteriserer derhen, at diakonene var biskopenes øie og øre og høire hånd.

All sannsynlighet taler også for at de kjærlighetsmåltider som begynte allerede i aposteltiden, — se 1 Kor. 11, 17 flg. — la opgaver tilrette som lå ferdige når menigheten fikk sine diakoner. Ja, disse kjærlighetsmåltider gjorde vel sitt til å fremkalle ønske om å få diakonene. Her var noget å gjøre for dem både før, under og efter måltidet. Og jo mer menigheten vokste, dess mer blev det å utrette.

Det siste sted i N. T. som har betydning i denne forbindelse, er 1. Tim. 3, 10. Der fører Paulus oss til Efesus' tilsynsdistrikt, og her skal da Timoteus sørge for å innsette diakoner som kan *tjene* i menigheten. Denne tjeneste er klarlig det praktiske livs tjeneste, det fremgår med all tydelighet ved sammenstillingen med tilsynsembedet i det umiddelbart foregående.

Alle de trekk som det N. T. således holder frem for oss, forteller derfor i forening at aposteltidens diakoni var et praktisk arbeid, og at dette arbeid var vokset frem av menighetens tarv og trang.

Her er vårt arbeids moderskjød og dets første innstilling.

Det kom mot oldkirkens avslutning en tid, da de praktiske formål blev skutt tilside, eller rettere sagt overlatt til andre — til subdiakoner, til dørvoktere og parabolaner (dødsforaktere = sykepleiere), mens diakonene selv blev en slags underprester, en form for diakonnavnet som vi fremdeles treffer i den katolske kirke. Men selve diakonien avgikk på den måte ved døden. Vi kan høre hvordan Luther reagerte mot dette: «Diakonien» — sier han — «skal ikke være en tjeneste med å lese evangeliet eller epistelen, som det nu idag er almindelig, men å utdele kirkens goder til de fattige; for i den hensikt er, som vi leser Ap. VI., diakonien er blitt til. Efter prekenembedet er det ikke nogen høiere stilling i kirken enn denne forvaltning, så man omgås rett og opriktig med kirkegodset, forat de stakels kristne som ikke selv kan skaffe sig eller vinne sitt livsophold, må få hjelp, så de ikke lider nød.» Den store

reformator har tatt tonen op, den som begynte i aposteltiden og rådet i århundreder. Diakonene er menighetens menn, satt til å arbeide for å fremme dens praktiske gjøremål.

Som det første diakonarbeid førte oss midt inn i selve menighetens forsamling, har vi ennå diakonposter som ligner dem i innhold og virkeområde. Vi kaller dem i Norge for menighetsdiakonposter, om det enn ikke er så mange av dem. Vi har dem også i den mere moderne form, ordnet således at menighetsarbeidet er knyttet sammen med klokkerens stilling.

Jeg mener dog også at det er annet arbeid som med full indre og ytre rett kan kalles en tjeneste for menigheten. Såvel arbeidet med de syke som med de gamle, med barna, med falne o. s. v. er riktig tatt et arbeid for menigheten selv, når det er optatt i Kristi ånd og utføres på krist sømmelig vis. Det er forsåvidt underordnet, om den enkelte får sitt arbeid anvist ved tempelporten eller i en krok på kirkemuren. Menighetens herre trenger hans arbeid, og det hele vil lide, hvis han ikke skjøtter sin post med troskap. Han har da også menighetens forbønn for sig og for det han steller med. Ofte har han tillike dens økonomiske støtte. Han har da selvfølgelig full åndelig rett til å bære diakonnavnet, likegyldig om hans arbeidsherre heter stat eller kommune, er en privatmann eller en kristelig forening.

Derimot kan det ikke anerkjennes som diakoni når man søker sitt utkomme med borgerlig erhverv, enten så dette består i å dyrke jorden, i å drive forretninger eller kanskje i å klippe kuponger. Som det gives fhv. prester, fhv. officerer o. s. v., så vil det også kunne være tale om *fhv. diakoner*. Og deres interesser vil efterhånden bli andre enn de som samler diakoniens menn. Jo mer våre forbund vokser i omfang, dess mer må vi være våkne overfor dette.

Troens menn som tar op menighetens praktiske opgaver — det er altså de 2 trekk som vi nu har funnet som vesentlige i diakoniens fysiognomi.

3. Vi skal se at det er *ennu et trekk* å ta med.

I navnet på de stillinger som vi kjenner i N. T., er ellers en vesentlig side uttrykt ved deres arbeides egenart.

Apostel betyr således utsending. Han er utsendt for å forkynne evangeliet. Gå ut i all verden, sa Jesus til dem. Og lydig gikk de, med sko og med stav, uten penger i sitt belte, gikk til døden hentet dem. Ikke for intet kjenner vi uttrykket «apostlenes hester». Kan hende de hadde en fordel ved sig som bilene ikke har! — Hvor de kom hen, visste de at de var sin Mesters utsendinger. Hans erende gikk de, om ham vidnet de, han, deres hjertes venn, deres herre og deres Gud.

Interiør fra stuen.

Episkopos — tilsynsmannen — han som skal lede og styre i menigheten. Han har tilsynets rett og plikt. Han skal våke over menigheten og over dens arbeidere. Han skal gjøre det med iver (Rom. 12, 8). Gjør han det ikke, kommer menighetens herre og flytter hans lysestake (Åb. 2, 5).

Hyrden — pastor — er han som særlig har tilsyn med de enkelte. Han skal opsøke menighetens lemmer, verne om lamene, lede fårene, pleie dem som er såret, mette alle med livets brød og selv være ferdig når fårenes store overhyrde kommer.

Diakonos — tjeneren, menighetstjeneren — har da også sin gjerning lagt inn i sitt navn. Det er mannen som ikke bryr sig om å være herre, han som elsker å leve for andre og sette hensynet til sig selv tilside.

Hans vei er stukket ut av den nådegave han fikk, og gaven heter *det tjenende sinn*.

Det er nok så at dette bør smykke *ethvert* menneskeliv hvor kristendommen er blitt en makt. Jesu sinn skal virkeliggjøre sig hos oss alle. Og et av de mest fremtredende trekk hos Vår Frelser, det var hans forunderlige evne til å tjene. Dag som natt, for unge som gamle. For syke og sjelebrutte. For alle som vilde ha hans hjelp. Inntil han gav sig hen i dødens smerte for å tjene oss som aldri før. Han kunde si

som ingen annen: Jeg er som en tjener blandt eder (Luk. 22, 27). Det sinn er nu vårt ideal, og det sømmer sig for oss at vi elsker å si: Gi mig å likne Jesus, lå hans billede bli prentet i min sjel! — Å, om de kristne vilde tjene hverandre og tjene verden. For en makt vår kristendom da vilde få! Nu er den ofte saftløs og kraftløs, fordi vi søker vårt eget. Men ingen må be dypere og varigere om det tjenende sinn enn de som har vovet å anta diakonenes krevende navn. *De skal være legemliggjørelsen av det tjenende sinn.* De bærer jo dets navn.

Det skal kamp til for å utføre et livslangt arbeid av den art. Også en diakon kjenner noget av herrelysten, som følger med det gamle menneske. Og hans forståelse av hvad tjenersten krever, er kanskje ikke alltid så stor. Han trenger at den utdypes ved belærelse, ved erfaring — under livets prøver. Han må være villig til å ta imot det. Som det heter i et av de løfter vi lar våre elever avlegge når de blir optatt som faste elever: Vil du ved Guds nåde gjennom bønn og et selvfornektende liv i Jesu Kristi etterfølgelse søke å vinne det rette diakonsinn? Vinne det sinn — se det er veien. Forutsetningen må være lagt der, vi må elske just den linje for livet, elske å tenke på at det nettop skal være livslinjen for mig. Så bærer det fremover, hvis vi lar oss lede.

Bli da det tjenende sinn den sterke tone i en diakons liv, så får den samme mann over sig en forunderlig duft av det som mennesker legger merke til og beundrer, mens han som deres gode ord gjelder, selv ikke synes det er noget. På den annen side venter vi også å finne dette hos diakonen, og vi blir skuffet, om vi ikke merker det. Vi tror på forhånd å skulle se en villig og glad tjener i den mann, og skjønner ikke at det går an å kalle sig diakon, hvis man ikke vil tjene. Det er jo Jesus som diakonen har valgt å følge, og ham han vil herliggjøre. Jeg hørte engang avdøde pastor Jahnsen, Diakonissehusets leder, fortelle om en diakonisse. Hun gikk og gjorde sin gjerning i et fattig hjem hos en syk mor. Hun stelte sengen, tendte op i ovnen, laget mat for barna, ryddet og var god. Da hun så gikk, sa en av barna hennes: «Mama, var det Jesus?» Mine brødre, er det det inntrykk vi efterlater oss når vi går ut?

En norsk diakon sa engang i broderflokket, da vi hadde drøftet disse ting: «En kan bli så lei av å høre om tjener-sinnet, så ofte som det lyder for oss. Men jeg skjønner at vi trenger det.» — Jeg forstår godt den mann; det var en from manns tale. Det gamle menneske liker ikke ordet om det tjenende sinn, og min norske venn var ærlig nok til å tilstå det. Men det nye menneske vet at her står kampen.

Her har diakonen sin ildlinje. Der lutres han i sin gudsfrykt, der viser han om han åndelig hører hjemme blandt Jesu Kristi diakoner.

Så har vi da den vakre treklang: *troens gjerning i menighetens tjeneste og utført med det ydmyke, tjenende sinn.* Det er vel *det bærende og blivende* i all diakoni. Formene kan skifte, utdannelsen endres, de 3 grunnakkorder vil møte oss som det der til enhver tid skal klinge gjennom det hele og gi oss vår grunntone.

Her er merket for vår sak.

Vi har her i landet også *et eget merke* for diakonarbeidet; vi har det festet på våre bygninger, og våre menn bærer det på sin drakt. Det har form av et kors. Det er nok et dristig merke; for det krever. Dog er det ikke for dristig, dersom da også diakoniens ånd blir virkeliggjort i hverdagslivets strid. Da lever diakonen ved korset, da strider han for korset, da bærer også korset ham og hans gjerning frem.

Et slikt arbeid tar mennesker ikke av sig selv. Derfor er den rette diakon en mann med *Herrens kall*. Det kall kan nok ha sine tyngsler; men sett i sin helhet vil en diakon dog si med salme 16, 6: En lodd er tilfalt mig som er liflig, og en arv som behager mig. Og han vil *takke* for det kall. Det er en rik Guds nåde at han fikk lov til å leve og virke nettop ved det. Og han vil be om at han må være tro mot kallet, med en troskap som varer livsdagen lang. Så får også hans eget liv sin harmoni, og på ham selv venter den tro tjeners lønn, mens han samtidig gjennom sitt livs virke har gitt nye krefter lyst til å følge i de eldres spor.

Reidar Kobro.

Det bärande i diakonien.

2. innledningsforedrag ved den 1. nordiske diakondag.

Då man till samtalsämne vid den första nordiska diakonkonferensen upptagit et ämna sådant som «Det bärande i diakonien», så har man därmed siktat till den centrala i diakonien och just anslagit det rätta grundackordet. Ty vad är väl mera naturligt än att vid ett sådant møte just samlas omkring detta ämna. Såväl nu som i vår enskilda kamp på de olika fronterna måste vi ju söka oss hän mot det centrala. Om än vår gärning ibland i praktiken kan förefalla att vara väl periferisk, så har den dock en kärna, och det är omkring denna, som vi nu samlas. Det kan ju förefalla obehövt att *orda* om det bärande i diakonien — det ger sig själv. Vad som är det bärande — mena vi kanske — bör stå så vattenklart för envar diakoniens arbetare, att samtal om denna sak